



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

DIREKCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VODE

Hajdrihova ulica 28c, 1000 Ljubljana

T: 01 478 31 00

F: 01 478 31 99

E: gp.drsv@gov.si

<http://www.dv.gov.si/>

SPLOŠNE SMERNICE s področja upravljanja z vodami



Tomaž Prohinar
direktor

Ljubljana, januar 2020

KAZALO

1. SPLOŠNE SMERNICE S PODROČJA UPRAVLJANJA Z VODAMI za pripravo občinskih prostorskih načrtov (OPN) in državnih prostorskih načrtov (DPN)	
I. Obvezna izhodišča:	3
II. Smernice:.....	4
III. Usmeritve za posamezna območja osnovne namenske rabe:.....	10
2. USMERITVE ZA PRIDOBITEV VODNEGA SOGLASJA/ MNENJA O VPLIVU GRADNJE NA VODNI REŽIM IN STANJE VODA, VODNE PRAVICE, EVIDENTIRANO POSEBNO RABO VODE IN PRAVICE GRADITI v skladu z ZV-1	12
3. USMERITVE ZA PRIPRAVO STROKOVNIH PODLAG, OKOLJSKE IN PROJEKTNE DOKUMENTACIJE:	13
I. Usmeritve za pripravo hidroloških izhodišč za izdelavo-hidrološko hidravlične študije (Priloga 1)	13
II. Tehnična navodila izdelovalcem hidrološko-hidravličnih študij za oddajo vektorskih podatkovnih slojev poplavnih (erozijskih) območij (Priloga 2).....	13
III. Navodilo za pripravo ocene vpliva posega na stanje površinskih voda (Priloga 3).....	13
IV. Navodilo za pripravo strokovne podlage za fazo primerjave variant v zvezi z območji, ogroženimi zaradi poplav ter z njimi povezane erozije celinskih voda in morja v postopkih priprave državnih prostorskih načrtov za linijske objekte gospodarske javne infrastrukture (Priloga 4).....	13

Na podlagi drugega odstavka 14. člena Uredbe o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 35/15, 62/15, 84/16, 41/17, 53/17, 52/18, 84/18, 10/19 in 64/19) in 61. člena Zakona o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14 in 56/15; v nadaljevanju: ZV-1) v povezavi z drugim odstavkom 15. člena Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 61/17; v nadaljevanju: ZUreP-2), izdaja Direkcija Republike Slovenije za vode

1. SPLOŠNE SMERNICE S PODROČJA UPRAVLJANJA Z VODAMI

za pripravo občinskih prostorskih načrtov (OPN)

in državnih prostorskih načrtov (DPN)

I. Obvezna izhodišča:

Na podlagi določb [Odloka o strategiji prostorskega razvoja Slovenije](#) (Uradni list RS, št. 76/04 in 33/07-ZPNačrt in 61/17–ZureP-2), ki se nanašajo na področje upravljanja z vodami, je treba upoštevati naslednja obvezna izhodišča:

1. Vode se izkoriščajo za oskrbne, gospodarske in turistično-rekreacijske namene, pri čemer se zagotavlja njihovo varstvo v smislu trajne ohranitve kemijskega in ekološkega stanja ter krajinskega in ekološkega pomena. V okviru priprave prostorskih aktov se zagotavlja njihovo celovito obravnavo po povodjih in porečjih. Naravne procese, ki lahko ogrožajo poselitve in človekove dejavnosti, se obvezno upoštevajo kot omejitve pri načrtovanju. Na poplavnih, erozijskih, plazljivih in plazovitih območjih se ne načrtuje prostorskih ureditev oziroma dejavnosti, ki lahko te procese sprožijo. Območja, kjer ni bivališč ali gospodarskih dejavnosti, se prepuščajo naravni dinamiki.
2. Za zagotavljanje ustrezne oskrbe s pitno vodo se varuje vse obstoječe in potencialno pomembne vodne vire ter spodbuja varčno in smotno rabo pitne vode. Zaradi ranljivosti podzemnih voda in vodnih virov se dejavnosti umeščajo na območja najmanjše ranljivosti in s tako tehnološko prilagoditvijo rabe, da se ohranjata tako kakovost kot količina podzemnih voda. Poselitve se praviloma načrtujejo tam, kjer je možno brez večjih posegov zagotoviti ustrezno oskrbo prebivalcev s pitno vodo. Problem vodooskrbe se prednostno rešuje na vododeficitarnih območjih, zato se na taka območja umeščajo samo dejavnosti, ki ne rabijo velike količine vode oz. je večja raba iz okoljskih, prostorskih, tehnoloških in ekonomskih vidikov upravičena.
3. Na morju in v obalnem pasu se omogoča razvoj tistih dejavnosti, ki ne zmanjšujejo kvalitete vode, povečujejo pa kvaliteto izrabe ter pri tem ne ovirajo javne dostopnosti morja in obale ter jih zaradi nujne prisotnosti morja ni mogoče izvajati nikjer drugje. Obalne črte se ne krajšajo, lahko pa se jo podaljšajo, v skladu s prostorskimi možnostmi in omejitvami.
4. Med rekreacijska območja na vodah z ustrezno kakovostjo se lahko uvrsti območja, kjer je mogoče urediti dostop brez spreminjanja morfoloških značilnosti voda in kjer rekreacijska raba ni v nasprotju z drugimi kvalitetami krajine.

V skladu z določbami [Uredbe o prostorskem redu Slovenije](#) (Uradni list RS, št. 122/04 in 33/07-ZPNačrt in 61/17-ZUreP-2) se območja vodnih zemljišč natančneje prikažejo v prostorskem načrtu. Kot podrobnejša namenska raba se lahko prikažejo površine vodnih zemljišč in površine vodne infrastrukture. Pri načrtovanju prostorskih ureditev in dejavnosti na območju vodnih zemljišč je treba upoštevati naslednje:

5. Prostorske ureditve in dejavnosti, ki niso vezane na vodo, je treba umeščati izven območij, kjer je voda stalno ali občasno prisotna, ter v ustreznem odmiku, tako da se na priobalnem zemljišču ohranjata nepozidanost in javna dostopnost.
6. Z ureditvami se ne sme povzročati poslabšanja stanja voda in vodnega režima oziroma je treba zagotoviti izravnalne in omilitvene ukrepe.
7. Obstoječe zadrževalne površine je potrebno ohranjati v največji možni meri in zagotavljati njihovo ponovno vzpostavitev, če je to mogoče. Kadar je izkazan javni interes, je spreminjanje obsega zadrževalnih površin ali vodnega režima možno le ob ustrezni nadomestitvi teh površin in izvedbi izravnalnih ukrepov, ki zagotavljajo, da se ne poslabšujeta vodni režim in stanje voda.
8. Gradnja premostitev in drugih objektov na vodnem ter priobalnem zemljišču se načrtuje tako, da se zaradi posegov ne povečuje poplavna ogroženost in niso potrebne druge prostorske ureditve na porečju, ter da se s posegom ne poslabšujeta stanje voda in vodni režim.

Določbe Odloka o strategiji prostorskega razvoja Slovenije in Uredbe o prostorskem redu Slovenije naj se odražajo v **besedilnem in kartografskem delu odloka o prostorskem aktu**.

II. Smernice:

Za pripravo prostorskih aktov je treba upoštevati naslednje smernice, ki izhajajo iz Zakona o vodah ([ZV-1](#)):

1. Določbo tretjega odstavka 201. člena ZV-1, ki določa, da se morajo prostorski akti države ali lokalne skupnosti, ki na vodnem ali priobalnem zemljišču omogočajo izvedbo posegov, ki so po 37. členu ZV-1 prepovedani, uskladiti z določbo tega člena v šestih mesecih od uveljavitve ZV-1. Navedeno pomeni, da je treba vse obstoječe ureditve, ki bodo kot take prenesene v osnutke prostorskega načrta, uskladiti z veljavnim ZV-1.
2. Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu s 5. členom ZV-1 tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.
3. Površinske vode so po pomenu, ki ga imajo za upravljanje voda, razvrščene v 1. in 2. red. Vode 1. reda so navedene v prilogi, ki je sestavni del ZV-1, preostale vode pa so vode 2. reda.

V 11. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, na katerem je celinska voda trajno ali občasno prisotna in se zato oblikujejo posebne hidrološke, geomorfološke in biološke razmere, ki določajo vodni in obvodni ekosistem, **vodno zemljišče** celinskih voda (v

nadaljevanju: vodno zemljišče). Vodno zemljišče tekočih voda obsega osnovno strugo tekočih voda, vključno z bregom, do izrazite geomorfološke spremembe. Vodno zemljišče stoječih voda obsega dno stoječih voda, vključno z bregom, do najvišjega zabeleženega vodostaja. Za vodno zemljišče se štejejo tudi opuščene struge in prodišča, ki jih voda občasno še poplavlja, močvirja in zemljišče, ki ga je poplavlila voda zaradi posega v prostor. Podrobnejši način določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda določa [Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda](#) (Uradni list RS, št. 58/18).

V 14. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, ki neposredno meji na vodno zemljišče, **priobalno zemljišče** celinskih voda (v nadaljnjem besedilu: priobalno zemljišče). Zunanja meja priobalnih zemljišč sega na vodah 1. reda 15 metrov od meje vodnega zemljišča, na vodah 2. reda pa 5 metrov od meje vodnega zemljišča. Četrti odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnega zemljišča na vodah 1. reda zunaj območij naselja, ki sega najmanj 40 m od meje vodnega zemljišča. Priobalna zemljišča so tudi vsa zemljišča med visokovodnimi nasipi. Peti odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnih zemljišč na vodah iz 35. točke Priloge ZV-1 (ostale celinske vode, ki tvorijo ali prečkajo državno mejo), ki sega pet metrov od meje vodnega zemljišča.

V 28. členu ZV-1 je določeno, da so morje notranje morske vode in teritorialno morje po predpisih o pomorstvu. Dno notranjih morskih voda in teritorialnega morja do zunanje meje obale je **vodno zemljišče morja** v lasti države. Vodno zemljišče morja je tudi zemljišče, ki je nastalo v morju zaradi naplavin ali umikanja vode. Podrobnejši način določanja meje obale je določen v [Pravilniku o podrobnejšem načinu določanja meje obale](#) (Uradni list RS, št. 106/04 in 77/10).

V 29. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, ki neposredno meji na vodno zemljišče morja, priobalno zemljišče, in sega 25 metrov od meje vodnega zemljišča.

4. Na vodnem in priobalnem zemljišču ter na območju presihajočih jezer ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, ki jih določa 37. člen ZV-1:
 - gradnja objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo, vendar le na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase na tak način, da ne bo poslabšanja obstoječe stabilnosti brežin vodotokov;
 - gradnjo objektov grajenega javnega dobra po ZV-1 ali drugih zakonih;
 - ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda;
 - ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave;
 - gradnjo objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode);
 - gradnjo objektov, potrebnih za zagotovitev varnosti plovbe in zagotovitev varstva pred utopitvami v naravnih kopališčih
 - gradnjo objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem;
 - gradnjo objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije;
 - gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1. reda, vendar z zagotovljenim najmanj 15-metrskim odmikom od meje vodnega zemljišča.
5. V prvem odstavku 201. člena ZV-1 je določeno, da je pri obstoječih objektih in napravah, ki se nahajajo na vodnem in priobalnem zemljišču, kljub prepovedi poseganja v prostor mogoča rekonstrukcija, sprememba namembnosti ali nadomestna gradnja, če:
 - se s tem ne povečuje poplavna ali erozijska nevarnost ali ogroženost,
 - se s tem ne poslabšuje stanja voda,

- je omogočeno izvajanje javnih služb,
 - se s tem ne ovira obstoječe posebne rabe voda,
 - to ni v nasprotju s cilji upravljanja z vodami in
 - se z rekonstrukcijo ali nadomestno gradnjo oddaljenost do meje vodnega zemljišča ne zmanjšuje.
6. Pri prostorskem načrtovanju je treba upoštevati določbe 84. člena ZV-1, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:
- ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč;
 - zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda;
 - ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja;
 - onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.
7. Pri prostorskem načrtovanju je treba upoštevati določbe 68. člena ZV-1, da je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:
- odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki;
 - odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi;
 - odlaganje odpadkov.
8. V skladu s 65. členom ZV-1 je na priobalnih zemljiščih v tlorisni širini 15 metrov od meje brega voda 1. reda, in pet metrov od meje brega voda 2. reda prepovedano gnojenje in uporaba sredstev za varstvo rastlin.
9. Zaradi ohranitve ali doseganja dobrega stanja voda ali njihovega dobrega ekološkega potenciala so kot osnovne enote za zanesljivo ugotavljanje stanja in doseganje okoljskih ciljev določena vodna telesa površinskih voda in vodna telesa podzemnih voda. Vodotoki ali njihovi deli, ki ne ustrezajo merilom za določitev samostojnih vodnih teles površinskih voda, so priključeni k vodnim telesom vodotokov, v katera se stekajo.

Pri zasnovi posameznih dejavnosti je treba upoštevati, da je zaradi zagotavljanja varstva voda, vodnih in obvodnih ekosistemov, na podlagi 64. člena ZV-1, prepovedano:

- neposredno odvajanje odpadnih voda v podzemne vode;
- odvajanje odpadnih voda v naravna jezera, ribnike, mlake in druge naravne vodne zbiralnike, ki imajo stalen ali občasni pretok ali odtok celinskih ali podzemnih voda, in v vodne zbiralnike, ki so nastali zaradi odvzema ali izkoriščanja mineralnih surovin ali drugih podobnih posegov in so v stiku s podzemno vodo;
- raba voda v naravnih jezerih, ribnikih, mlakah in drugih naravnih vodnih zbiralnikih, ki imajo stalen ali občasen pritok ali odtok celinskih ali podzemnih voda, na način, ki bi lahko poslabšal njihovo ekološko ali kemijsko stanje.

Pri zasnovi posameznih dejavnosti je treba upoštevati, da je zaradi zagotavljanja varstva voda, vodnih in obvodnih ekosistemov, na podlagi 64. člena ZV-1, odvajanje odpadnih voda in oddajanje toplote v površinske vode in odvzem toplote iz površinskih voda ter posredno odvajanje odpadnih voda in oddajanje toplote v podzemne vode in odvzem toplote iz podzemnih voda dovoljen samo na način in pod pogoji, ki jih določa ZV-1 in predpisi na področju varstva okolja.

10. Če se s prostorskim aktom načrtujejo posegi, navedeni v Prilogi 3, ki je sestavni del teh smernic, je treba v okoljskem poročilu zajeti tudi oceno vpliva posega na stanje voda, izdelano v skladu s Prilogo 3.

Za posege navedene v Prilogi 3, ki je sestavni del teh smernic, in za katere je treba izvesti postopek presoje vplivov na okolje ter pridobiti okoljevarstveno soglasje, je treba v poročilu o vplivih nameravanega posega na okolje zajeti oceno vpliva posega na stanje voda, izdelano v skladu s Prilogo 3, če ta ni bila zajeta v okoljskem poročilu oz. okoljsko poročilo ni bilo izdelano.

11. Sestavni del prostorskega načrta mora biti prikaz in opis:
- **ogroženih območij**, in sicer:
 - poplavnih območij;
 - erozijskih območij;
 - plazljivih območij;
 - plazovitih območij;
 - **varstvenih območij**, in sicer:
 - vodovarstvenih območij v skladu s predpisi vlade in občinskimi akti, ki urejajo vodovarstvena območja oziroma varstvene pasove;
 - kopalnih voda iz [Uredbe o upravljanju kakovosti kopalnih voda](#) (Uradni list RS, št. 25/08)*;
 - **občutljivih območij** iz [Pravilnika o občutljivih območjih](#) (Uradni list RS, št. 98/15)*;
 - **referenčnih odsekov** iz [Uredbe o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja](#) (Uradni list RS, št. 67/16)*.
12. Pri pripravi prostorskih aktov je treba upoštevati **ogrožena območja** po ZV-1 in podzakonskih aktih in sicer poplavna, erozijska, plazljiva in plazovita območja.
- V prostorskem načrtu se kot območja namenske rabe prikažejo območja za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.
- Pri načrtovanju je treba upoštevati naslednje:
- na ogroženih območjih je treba načrtovati v skladu z omejitvami zaradi naravnih in drugih nesreč ter varstva voda;
 - na ogroženih območjih je treba omogočiti varne življenjske razmere s sanacijo žarišč naravnih procesov in z omejevanjem razvoja, sorazmerno s stopnjo nevarnosti naravnih procesov, ki lahko ogrožajo človekovo življenje ali njegove materialne dobrine;
 - območja, kjer ni bivališč ali gospodarskih dejavnosti, se prepuščajo naravni dinamiki;
 - na ogroženih območjih se ne načrtuje nove poselitve, infrastrukture oziroma dejavnosti ali prostorskih ureditev, ki bi lahko s svojim delovanjem povzročile naravne nesreče ali povečale ogroženost prostora.
13. Za **poplavna območja** se določijo vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča. Na poplavnem območju so v skladu s 86. členom ZV-1 prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.
14. Poplavna območja morajo biti prikazana v prostorskem aktu, območja namenske rabe pa usklajena z omejitvami iz prejšnje točke ter pogoji in omejitvami iz [Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja](#) (Uradni list RS, št. 89/08). Ohraniti je treba retencijske površine, ureditve pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.

* Pri že sprejetih prostorskih aktih mora pripravljavec prostorskega akta upoštevati to splošno smernico pri naslednjih spremembah in dopolnitvah prostorskega akta.

V prostorskem aktu prikazana poplavna območja je treba v skladu z drugim odstavkom 9. člena [Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja](#) (Uradni list RS, št. 89/08) **predhodno** posredovati ministrstvu, pristojnemu za vode, ki jih potrdi in vpiše v vodni kataster.

Za namen izdelave študije variant v postopku sprejemanja državnih prostorskih načrtov za načrtovanje prostorskih ureditev državnega pomena iz:

- prve in druge alineje 1. točke drugega odstavka 50. člena [Zakona o urejanju prostora](#) (Uradni list RS, št. 61/17; v nadaljevanju: ZUreP-2) in
- tretje, četrte ter pete alineje 2. točke drugega odstavka 50. člena ZUreP-2

se lahko glede območij, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja opredeli tudi na podlagi strokovne podlage, izdelane skladno s Prilogo 4, ki je sestavni del teh smernic.

Karta razredov poplavne nevarnosti (hidrološko-hidravlična študija), izdelana skladno s predpisom, ki določa metodologijo za določanje območij, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja ter o načinu razvrščanja zemljišč v razrede ogroženosti, je nujna strokovna podlaga za namen:

- izdelave študije variant v postopku sprejemanja državnih prostorskih načrtov za vse načrtovanje prostorskih ureditev državnega pomena iz drugega in tretjega odstavka 50. člena ZUreP-2, razen za tiste, ki so navedene prejšnjem odstavku te točke Splošnih smernic s področja upravljanja z vodami,
- izdelave študije variant, če je izvedljiva varianta samo ena,
- izdelave predloga DPN,
- priprave dokumentacije v primeru združenega postopka načrtovanja in dovoljevanja prostorske ureditve državnega pomena, če za to ureditev ni treba izvesti presoje vplivov na okolje in
- izdelave Poročila o vplivih na okolje.

15. Za **erozijsko območje** se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode.

Na erozijskem območju je v skladu z 87. členom ZV-1 prepovedano:

- poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov,
- ogoljevanje površin,
- krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije,
- zasipavanje izvirov,
- nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih,
- omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer,
- odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov,
- zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom,
- odvzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge,
- vlačenje lesa.

16. Za **plazljivo območje** se v skladu z 88. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev. Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče, tako da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano:

- zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč,
- poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode,
- izvajanje zemeljskih del, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča,
- krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.

17. Za **plazovito območje** se v skladu z 89. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer zaradi podnebnih in topografskih razlogov redno prihaja do pojava snežnih plazov ali pa obstaja velika verjetnost, da se pojavijo. Na tem območju je prepovedano krčenje gozdov, izravnavanje terena ter preusmerjanje snežnih plazov in ustaljenih naravnih poti na porasla, labilna ali drugače ogrožena zemljišča.

18. Pri pripravi prostorskih aktov je treba upoštevati **varstvena območja** po ZV-1, in sicer vodovarstvena območja in območja kopalnih voda.

Pri načrtovanju prostorskih aktov je na teh območjih treba načrtovati v skladu z omejitvami iz predpisov, ki urejajo vode in varstvo okolja.

19. **Vodovarstvena območja** so določena z namenom, da se zavaruje vodno telo, ki se uporablja za odzem ali je namenjeno za javno oskrbo s pitno vodo, pred onesnaževanjem ali drugimi vrstami obremenjevanja, ki bi lahko vplivalo na zdravstveno ustreznost voda ali njeno količino (74. člen ZV-1). Za vsa območja, ki se nahajajo na vodovarstvenem območju zajetij pitne vode, je treba pri načrtovanju dosledno upoštevati mejo vodovarstvenega območja in njegovih notranjih območij (zajetje, VVO I, VVO II in VVO III) ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja posamezno vodovarstveno območje, t.j. predpis vlade, sprejet na podlagi 74. člena ZV-1, oz. občinski odlok, sprejet na podlagi 60. člena Zakona o vodah (Uradni list SRS, št. 38/81 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 15/91 in 52/00), za katerega velja podaljšanje njegove uporabe do sprejetja predpisa vlade.

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je predpisana izdelava elaborata »Analiza tveganja za onesnaženje«, mora biti strokovna podlaga za namen izdelave okoljskega poročila v delu presoje sprejemljivosti vplivov načrtovane ureditve na vodovarstveno območje oziroma vire pitne vode izdelana in revidirana ob smiselni uporabi [Pravilnika o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja](#) (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16) na podlagi vseh razpoložljivih podatkov. Za potrebe izdelave Predloga prostorskega akta ali Poročila o vplivih na okolje pa mora biti izdelana in revidirana Analiza tveganja za onesnaženje, v skladu s [Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja](#) (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16).

20. **Kopalne vode** so vode, kjer se kopa ali se pričakuje, da se bo kopalo veliko število ljudi, ali se kopanje izvaja kot neposredna raba vode za dejavnost kopališč, pa kopanje ni trajno prepovedano ali trajno odsvetovano (tretji odstavek 77. člena ZV-1). Kopalne vode so določene z [Uredbo o upravljanju kakovosti kopalnih voda](#) (Uradni list RS, št. 25/08).

21. Odvajanje in čiščenje komunalnih, industrijskih in padavinskih odpadnih voda mora biti usklajeno z ZV-1 in s predpisi s področja varstva okolja:

- [Uredba o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo](#) (Uradni list RS, št. 64/12, 64/14 in 98/15),
- [Uredba o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode](#) (Uradni list RS, št. 98/15, 76/17 in 81/19),
- [Uredba o emisiji snovi pri odvajanju padavinske vode z javnih cest](#) (Uradni list RS, št. 47/05) in

- [Pravilnik o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih voda](#) (Uradni list RS, št. 94/14 in 98/15).
22. Odvajanje padavinskih voda na območju urejanja je treba načrtovati v skladu z 92. členom ZV-1, in sicer na tak način, da bo v čim večji možni meri zmanjšan hipni odtok z urbanih površin, kar pomeni, da je treba načrtovati zadrževanje padavinskih voda pred iztokom v površinske odvodnike (zatravitev, travne plošče, morebitni suhi zadrževalniki...). Za varstvo pred škodljivim delovanjem padavinskih voda v ureditvenih območjih naselij v skladu z 92. členom ZV-1 skrbi lokalna skupnost.
 23. Pri pripravi prostorskih aktov je treba upoštevati **območja s posebnimi zahtevami**, ki izhajajo iz [Zakona o varstvu okolja](#) (Uradni list RS, št. št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17-GZ, 21/18-ZNOrg in 84/18-ZUIRKOE) in podzakonskih predpisov, t.j. [Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode](#) (Uradni list RS, št. 98/15, 76/17 in 81/19). Uredba določa merila za določitev občutljivih območij, njihova prispevna območja ter posebne ukrepe v zvezi z odvajanjem odpadne vode glede na občutljivost vodnega okolja. **Občutljiva območja** so določena s [Pravilnikom o občutljivih območjih](#) (Uradni list RS, št. 98/15).
 24. Pri posegih v prostor je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke, ki so določeni z [Uredbo o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja](#) (Uradni list RS, št. 67/16).
 25. Za vsako rabo vodnega dobra, ki presega meje splošne rabe, za rabo naplavin ali podzemnih voda, je treba pridobiti vodno pravico na podlagi vodnega dovoljenja ali koncesije v skladu z določbami ZV-1. Pri oblikovanju strategije prostorskega razvoja in prostorskih ureditev je treba upoštevati že podeljene, veljavne vodne pravice, ki jih je izdal naslovni organ oz. vlada.
 26. Sestavni del Analize smernic v postopku sprejemanja prostorskega akta mora biti tudi kratko pojasnilo o načinu upoštevanja vsake posamezne smernice naslovnega organa.
 27. Strokovne podlage s področja urejanja voda so dostopne na spletišču eVode na naslovu <http://www.evode.gov.si/>, ki omogoča brezplačen pregled in prenos podatkov.

III. Usmeritve za posamezna območja osnovne namenske rabe:

1. Na poplavnih območjih so prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna ali priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda (2. odstavek 86. člena ZV-1).

Načrtovanje novih prostorskih ureditev na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1 in 2 [Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja](#) (Uradni list RS, št. 89/08), pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem nove namenske rabe ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.

2. V kolikor so v območju načrtovanja določena vodovarstvena območja, je treba namensko rabo prostora uskladiti z omejitvami in pogoji iz veljavnega predpisa, ki ureja posamezno vodovarstveno območje (vladna uredba oz. občinski odlok, ki se uporablja do sprejema vladne uredbe).
3. Na področju prometne infrastrukture – pri načrtovanju ureditve cest, ureditve kolesarskih poti in pešpoti se je treba izogniti poplavnim območjem in načrtovati gradnjo prometne infrastrukture izven priobalnih zemljišč, kot določa ZV-1 v 14. in 37. členu.
4. Pri načrtovanju poteka trase javne infrastrukture je treba načrtovati čim manjše število prečkanj vodotokov. Na delih, kjer trasa poteka vzporedno z vodotokom, naj le-ta ne posega na priobalno zemljišče, razen izjemoma, na krajših odsekih, kjer so prostorske možnosti omejene, vendar na tak način, da ne bo poslabšanja obstoječe stabilnosti brežin vodotokov.
5. Pri načrtovanju izgradnje komunalnih čistilnih naprav je treba izdelati tudi hidrološko-hidravlično analizo prevodnosti konkretnega vodotoka glede na predvideno odvajanje očiščenih odpadnih voda v vodotok. Pri navedeni analizi je treba upoštevati tako maksimalne in minimalne pretoke ter srednji nizki pretok vodotoka kot tudi maksimalno predvideno količino očiščenih odpadnih voda na iztoku. S predvidenim odvajanjem očiščenih odpadnih voda v vodotok ne smejo biti poslabšane odtočne razmere na dolvodnem zemljišču oz. ne sme biti povečana poplavna ogroženost. Za zagotavljanje neškodljivega odvajanja očiščenih odpadnih voda v vodotok je, po potrebi, pred iztokom treba načrtovati zadrževalni bazen ustreznih dimenzij.
6. Za potrebe namakanja kmetijskih zemljišč je treba načrtovati celovite sisteme z zadrževalniki voda namesto posameznih neposrednih odvzemov z uporabo potopnih črpalk v času nizkih vodostajev.
7. Zakon o vodah v 92. členu določa, da lokalna skupnost skrbi za varstvo pred škodljivim delovanjem padavinskih voda v ureditvenih območjih naselij. Varstvo pred škodljivim delovanjem padavinskih voda obsega zlasti ukrepe za zmanjševanje odtoka padavinskih voda z urbanih površin in ukrepe za omejevanje izlitja komunalnih in padavinskih voda.

Odvajanje in čiščenje padavinskih odpadnih voda mora biti usklajeno z ZV-1 in s predpisi s področja varstva okolja ([Uredba o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo](#) (Uradni list RS, št. 64/12, 64/14 in 98/15), [Uredba o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode](#) (Uradni list RS, št. 98/15, 76/17 in 81/19), [Uredba o emisiji snovi pri odvajanju padavinske vode z javnih cest](#) (Uradni list RS, št. 47/05) in [Pravilnik o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu odpadnih voda](#) (Uradni list RS, št. 94/14 in 98/15).
8. Pri prostorskem načrtovanju je treba upoštevati že podeljene vodne pravice (vodna dovoljenja ali koncesije), ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1 in evidentirano posebno rabo vode skladno z določili 108. člena Zakona o vodah, na območju prostorskega akta.

**2. USMERITVE ZA PRIDOBITEV VODNEGA SOGLASJA/ MNENJA O VPLIVU
GRADNJE NA VODNI REŽIM IN STANJE VODA, VODNE PRAVICE,
EVIDENTIRANO POSEBNO RABO VODE IN PRAVICE GRADITI v skladu z ZV-1**

1. Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je treba v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti **vodno soglasje/ mnenje o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda (v nadaljevanju; mnenje)**, ki ga izda naslovni organ.

Vodno soglasje/ mnenje je treba pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
 - poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1;
 - poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
 - poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
 - poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
 - poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;
 - hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.
2. Pri izdelavi projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja za gradnjo zahtevnih in manj zahtevnih objektov in pri vlogi za pridobitev vodnega soglasja/ **mnenja** za gradnjo enostavnih in nezahtevnih objektov, če gre za gradnjo, za katero je treba pridobiti vodno soglasje/ **mnenje** po ZV-1, je treba dosledno upoštevati [Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja](#) (Uradni list RS, št. 25/09).
 3. V postopku izdaje vodnega soglasja/ **mnenja** za nove posege, navedene v Prilogi 3, ki je sestavni del teh smernic, je treba priložiti tudi oceno vpliva posega na stanje voda, izdelano v skladu s Prilogo 3.
 4. Za vsako rabo voda, ki presega splošno rabo, je treba pridobiti **vodno pravico** za rabo vode v skladu s 125. čl. (vodno dovoljenje), oz. 136. čl. (koncesija) ZV-1, ob upoštevanju [Uredbe o kriterijih za določitev ter način spremljanja in poročanja ekološko sprejemljivega pretoka](#) (Uradni list RS, št. 97/09). Če gre za rabo vode po 125. čl. ZV-1 oz. 118. členu ZV-1, izda vodno dovoljenje naslovni organ na podlagi posebne vloge. 118. člen ZV-1 določa, da se posebna raba vode, ki ni oskrba s pitno vodo, lahko izvaja z odvzemanjem vode iz objektov in naprav, namenjenih oskrbi s pitno vodo le, če to dopušča izdatnost vodnega vira in zaradi tega ni ogrožena oskrba s pitno vodo, na podlagi strokovnega mnenja izvajalca gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo, s katerim se ugotovi razpoložljivost vodnega vira in neogroženost oskrbe s pitno vodo. Vodno dovoljenje je treba pridobiti pred pridobitvijo vodnega soglasja/ mnenja. Če gre za rabo vode po 136. čl. ZV-1, odloča o podelitvi koncesije Vlada RS na podlagi pobude zainteresiranega, ki jo naslovi na Vlado RS. Odločbo o izbiri koncesionarja je treba pridobiti pred pridobitvijo vodnega soglasja.
 5. Za posebno rabo vode za lastno oskrbo s pitno vodo (in vse ostale posebne rabe vode) mora investitor, na podlagi 125. člena Zakona o vodah, pred izdajo vodnega soglasja/ mnenja, pridobiti vodno dovoljenje oz. posebno rabo vode evidentirati, skladno z določili 108. člena Zakona o vodah. Vlogo/predlog je potrebno nasloviti na Direkcijo RS za vode, Hajdrihova 28c, 1000 Ljubljana. Vloga/predlog se vloži na predpisanem obrazcu, ki je objavljen na spletni strani DRSV. Iz projektne dokumentacije mora biti razvidna št. in datum izdanega vodnega dovoljenja/potrdila ter upoštevanje predpisanih pogojev posebne rabe vode.

6. Za raziskavo podzemnih voda mora pravna ali fizična oseba izpolnjevati predpisane pogoje in pred izvedbo del, povezanih z raziskovanjem podzemnih voda, pridobiti **dovoljenje za raziskavo podzemne vode**, kot to določa 115. člen ZV-1.
7. Investitor mora za **posege na vodnem in priobalnem zemljišču** v lasti države, ki so dovoljeni v skladu s 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot **dokazilo o pravici graditi** po Zakonu o graditvi objektov.

Podlaga za sklenitev stvarno-pravne pogodbe iz prejšnjega odstavka je dokončno vodno soglasje. V skladu s 153. a členom ZV-1 se za poseg na vodnem ali priobalnem zemljišču proti plačilu podeli služnostna ali stavbna pravica.

Če je investitor organ državne uprave ali drug državni organ, se za poseg iz prvega odstavka 5. točke sklene sporazum o uporabi stvarnega premoženja, v skladu z [Uredbo o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti](#) (Uradni list RS, št. 31/18).

3. USMERITVE ZA PRIPRAVO STROKOVNIH PODLAG, OKOLJSKE IN PROJEKTNE DOKUMENTACIJE:

- I. **Usmeritve za pripravo hidroloških izhodišč za izdelavo-hidrološko hidravlične študije (Priloga 1)**
- II. **Tehnična navodila izdelovalcem hidrološko-hidravličnih študij za oddajo vektorskih podatkovnih slojev poplavnih (erozijskih) območij (Priloga 2)**
- III. **Navodilo za pripravo ocene vpliva posega na stanje površinskih voda (Priloga 3)**
- IV. **Navodilo za pripravo strokovne podlage za fazo primerjave variant v zvezi z območji, ogroženimi zaradi poplav ter z njimi povezane erozije celinskih voda in morja v postopkih priprave državnih prostorskih načrtov za linijske objekte gospodarske javne infrastrukture (Priloga 4)**

